

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА БІЗНЕСУ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

доц. А. В. Сташишин

_____ (підпис)

“28” серпня 2020 р.

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
„БЮДЖЕТНА СИСТЕМА”**

галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
28 «Публічне управління та адміністрування»

спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»,
281 «Публічне управління та адміністрування»

освітня програма «Фінанси, митна та податкова справа»

освітній ступінь: бакалавр

форма навчання: денна

ЛЬВІВ 2020

Програма навчальної дисципліни «Бюджетна система»
галузь знань 07 „Управління та адміністрування”, 28 «Публічне управління та адміністрування»
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 281 «Публічне управління та адміністрування» - 17 с.

Розробник:

Західна О.Р. – доцент кафедри фінансового менеджменту, к.е.н., доцент

Програма розглянута та ухвалена на засіданні кафедри фінансового менеджменту
Протокол від 27 серпня 2020 р. № 1

Завідувач кафедри

фінансового менеджменту

«27» серпня 2020 року

_____ проф. Ситник Н.С.

Затверджено Вченою радою факультету
Протокол № 1 від "28" серпня 2020 року

ЗМІНИ

до програми навчальної дисципліни

Навчальний рік	Дата засідання кафедри (перезатвердження Навчальної програми)	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри
2020-2021	Відповідно до регламенту організації освітнього процесу в дистанційному режимі від 31.08.2020р., починаючи з 01.09. 2020р. лекції з навчальної дисципліни «Бюджетна система» проводяться онлай із використанням технологій дистанційного навчання – хмарного середовищаOffice 365	27.08.2020р. № 1	
2020-2021	Відповідно до розпорядження Про організацію освітнього процесу на факультеті управління фінансами та бізнесу із застосуванням дистанційних технологій у 1-му семестрі 2020-2021 навчального року від 16.09.2020р. з 21 вересня 2020 року по 31 жовтня 2020 р. лекційні та семінарські (практичні) заняття з навчальної дисципліни «Бюджетна система» проводяться в дистанційному режимі із застосуванням технологій дистанційного навчання – хмарного середовищаOffice 365	Розпорядження від 16.09.2020р. № 141-р	

©Західна О.Р., 2020 рік

©ЛНУ імені Івана Франка, 2020 рік

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Предмет навчальної дисципліни

Предметом дисципліни «Бюджетна система» є система фінансово-економічних відносин, що виникають в процесі формування бюджету та здійснення видатків, які забезпечують реалізацію функцій держави.

Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Бюджетна система» є формування базових знань з організації та функціонування бюджетної системи і проведення бюджетної політики.

Основні завдання

Завдання вивчення дисципліни «Бюджетна система» полягають у:

- вивченні історичних процесів зародження, становлення та розвитку бюджетних відносин в Україні та окремих зарубіжних держав;
- засвоєнні теоретичних основ формування і використання бюджету держави;
- розуміння засад бюджетного устрою і принципів побудови бюджетної системи держави;
- формуванні теоретичних і практичних знань щодо методів і джерел формування доходів бюджету та напрямів і форм фінансування видатків;
- оволодінні методикою визначення обсягів бюджетних видатків, які забезпечують реалізацію функцій держави;
- формуванні знань з питань державного кредиту та управління державним боргом.

1.1. Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
Мікроекономіка	Бюджетний менеджмент
Макроекономіка	Податковий менеджмент
Фінанси	Казначейська система
Гроші і кредит	Управлінню державними та місцевими фінансами

1.2. Компетентності та результати навчання за дисципліною:

Компетентності	Результати навчання
Здатність досліджувати тенденції розвитку бюджетної системи за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати ефективність бюджетної політики.	Знати та розуміти законодавчі, нормативні та інструктивні документи з питань планування та регулювання бюджетної системи
Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національної бюджетних систем та їх структури	Знати і розуміти теоретичні основи побудови бюджетної системи України та окремих зарубіжних країн
Здатність здійснювати аналіз бюджетної системи: доходів бюджету, напрямів фінансування видатків	Виконувати необхідні розрахунки бюджетних доходів і витрат на всіх рівнях бюджетної системи
Уміння застосовувати економіко-математичні методи та моделі для визначення обсягів бюджетних видатків, які забезпечують реалізацію функцій держави	Вміти оцінювати бюджетну політику, що проводиться в Україні
Володіння базовими знаннями законодавства у сфері бюджетно-податкового регулювання	Вміти складати кошториси бюджетних установ. Вміння визначати розміри соціальних допомог.
Навички застосування сучасного інформаційного та програмного забезпечення для отримання та обробки даних у бюджетній сфері	Знаходити резерви додаткових надходжень і економії витрат відповідного бюджету
Уміння складати та аналізувати фінансово-бюджетну звітність	Демонструвати вміння використовувати набуті знання та навички при фінансуванні державного бюджету України, обслуговуванні боргових зобов'язань державного бюджету України, плануванні та контролю бюджету, управлінні державним боргом;
Спроможність виконувати контрольні функції у бюджетній сфері	Володіти методами оцінки стану, проблем та перспектив розвитку бюджетної системи України

РОЗДІЛ 2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер теми	Назва теми
Вступ	Предмет і завдання дисципліни
Тема 1.	Сутність, призначення і роль бюджету держави
Тема 2.	Бюджет як основний фінансовий план держави
Тема 3.	Бюджетний устрій і побудова бюджетної системи
Тема 4	Міжбюджетні відносини і система бюджетного вирівнювання
Тема 5	Бюджетний процес та його учасники
Тема 6.	Система доходів бюджету
Тема 7.	Система видатків бюджету
Тема 8.	Основи фінансування бюджетної сфери в Україні
Тема 9.	Видатки бюджету на економічну діяльність та науку
Тема 10.	Видатки бюджету на оборону та управління
Тема 11.	Видатки бюджету на соціальну сферу
	11.1. Видатки бюджету на освіту
	11.2. Видатки бюджету на охорону здоров'я
	11.3. Видатки бюджету на соціальний захист та соціальне забезпечення населення
	11.4. Видатки бюджету на культуру і мистецтво
	11.5. Видатки бюджету на розвиток фізичної культури і спорту
Тема 12.	Державний кредит і видатки бюджету на обслуговування державного боргу

РОЗДІЛ 3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вступ. Предмет і завдання дисципліни

Предмет, завдання і структура дисципліни та метод її вивчення. Значення дисципліни "Бюджетна система" у підготовці фінансистів-економістів та її взаємозв'язок з іншими дисциплінами навчального плану.

Організація навчання. Використання у навчальному процесі підручників, навчальних посібників, законодавчого, інструктивного та практичного матеріалів.

Організація самостійної роботи студентів.

Тема 1. Сутність, призначення і роль бюджету держави

Функції держави як визначальний чинник формування бюджету. Державний бюджет як економічна категорія. Взаємозв'язок бюджету з іншими економічними категоріями. Місце і роль бюджету в системі фінансових відносин. Бюджетна централізація ВВП та її об'єктивні межі. Тенденція зростання бюджетної централізації ВВП, чинники, що протидіють цій тенденції. Забезпечення оптимальних пропорцій розподілу і перерозподілу ВВП. Фінансові протиріччя у суспільстві, пов'язані із суб'єктивним формуванням бюджету та способи їхнього вирішення. Характеристика грошових відносин, що становлять зміст державного бюджету.

Місце і роль бюджету в системі фондів грошових коштів. Державний бюджет як централізований фонд грошових коштів держави, його характерні ознаки.

Місце і роль бюджету у фінансовій системі України. Державний бюджет як центральна ланка фінансової системи. Функції бюджету, їх характеристика.

Бюджетна політика Української держави, її особливості та значення. Бюджетна стратегія і бюджетна тактика держави в ринкових умовах господарювання.

Тема 2. Бюджет як основний фінансовий план держави

Місце і роль державного бюджету в системі фінансових планів. Державний бюджет як основний фінансовий план. Взаємозв'язок державного бюджету з іншими фінансовими планами України. Відмінності між бюджетом як фінансовим планом та бюджетом як економічною категорією.

Правовий характер бюджету, його чинники. Бюджет як віддзеркалення економічної, соціальної і міжнародної політики держави. Поточний бюджет. Бюджет розвитку місцевих бюджетів.

Сутність, принципи і завдання бюджетного планування в сучасних умовах господарювання. Бюджетне планування як складова частина фінансового планування. Місце і роль бюджетного планування у системі соціально-економічного планування в Україні. Етапи та методи бюджетного планування.

Основи побудови Державного бюджету України. Бюджетний період. Баланс бюджету.

Тема 3. Бюджетний устрій і побудова бюджетної системи України

Основи бюджетного устрою: встановлення принципів побудови бюджетної системи; виділення окремих видів бюджетів; розподіл доходів і видатків між окремими ланками бюджетної системи; встановлення характеру взаємовідносин між бюджетами.

Поняття бюджетної системи. Структура бюджетної системи України, взаємозв'язок між окремими ланками бюджетної системи.

Принципи побудови бюджетної системи України та їх характеристика.

Бюджетні повноваження учасників бюджетного процесу. Бюджетні повноваження Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Верховної Ради АРК, Ради Міністрів АРК, обласних та районних державних адміністрацій, виконавчих органів міських, селищних та сільських рад.

Стан бюджету: рівновага доходів і видатків, бюджетний профіцит, бюджетний дефіцит. Фактори, що впливають на стан бюджету. Бюджетний дефіцит, його сутність, причини виникнення, соціально-економічні наслідки, джерела фінансування, шляхи та методи подолання.

Тема 4. Міжбюджетні відносини і система бюджетного вирівнювання

Засади розмежування доходів і видатків між рівнями бюджетної системи. Фактори, що визначають порядок і пропорції розподілу доходів між бюджетами. Чинники і порядок закріплення доходів. Види регулюючих доходів і порядок бюджетного регулювання. Проблеми економічної ефективності бюджетного вирівнювання в Україні.

Доходи місцевих бюджетів.

Поняття та мета регулювання міжбюджетних відносин. Критерії розмежування видів видатків між місцевими бюджетами.

Видатки, що здійснюються з Державного бюджету України.

Місцеві бюджети, їх місце у бюджетній системі України та роль у соціально-економічному розвитку регіонів і адміністративно-територіальних утворень. Видатки місцевих, бюджеті.

Види міжбюджетних трансфертів. Порядок надання міжбюджетних трансфертів.

Тема 5. Бюджетний процес та його учасники

Сутність бюджетного процесу. Учасники бюджетного процесу. Стадії бюджетного процесу на загальнодержавному рівні. Стадії бюджетного процесу на місцевому рівні.

Шляхи удосконалення бюджетного процесу в Україні. Сутність та складові програмно-цільового методу у бюджетному процесі.

Тема 6. Система доходів бюджету

Методи формування доходів бюджету. Доходи держави від підприємницької діяльності. Доходи від державних майна, угідь, послуг. Податковий метод мобілізації доходів бюджету. Державні позики.

Джерела формування доходів бюджету. ВВП і національний дохід як основа дохідної бази бюджету. Причини й умови використання національного багатства для формування доходів бюджету.

Склад, структура та динаміка доходів Державного бюджету України, обласного бюджету, районних, міських, селищних і сільських бюджетів. Вплив нової редакції Бюджетного кодексу України на формування та фінансове забезпечення бюджетів органів місцевого самоврядування.

Загальна характеристика податкової системи України. Види непрямих податків, їх роль у доходах бюджету. Пряме оподаткування, його види, значення прямих податків у формуванні доходів бюджету. Платежі за ресурси, їх види, роль у доходах бюджету.

Неподаткові доходи бюджету, їх характеристика. Доходи від власності та підприємницької діяльності. Доходи від операцій з капіталом. Доходи рентного характеру. Інші неподаткові доходи бюджету.

Бюджетна класифікація. Значення бюджетної класифікації для прогнозування доходів і видатків бюджетів та їх виконання. Структура бюджетної класифікації. Класифікація доходів бюджету.

Тема 7. Система видатків бюджету

Склад, структура та динаміка видатків Державного бюджету України, місцевих бюджетів України.

Функції держави, їх вплив на склад і структуру видатків бюджету. Роль видатків бюджету у фінансовому забезпеченні потреб соціально-економічного розвитку. Процесуальна класифікація видатків бюджету: функціональна, відомча та економічна. Класифікація фінансування бюджету; класифікація боргу.

Оптимізація структури видатків бюджету, її критерії.

Тема 8. Основи фінансування бюджетної сфери в Україні

Бюджетне фінансування. Система бюджетного фінансування: відомча та програмно-цільова. Форми бюджетного фінансування: кошторисне фінансування, державні інвестиції, бюджетні кредити, державні трансферти. Методи бюджетного фінансування.

Кошторис бюджетної установи його форма і зміст. Порядок складання і затвердження та виконання кошторису бюджетної установи.

Нормування видатків в Україні. Види норм видатків та нормативів, порядок їх встановлення.

Тема 9. Видатки бюджету на економічну діяльність та науку

Роль держави у забезпеченні макроекономічної стабілізації та економічного зростання. Форми державного впливу на розвиток економіки.

Регуляторна політика і бюджетні інструменти фінансового регулювання економічного циклу. Завдання, засади і методологічні основи прямого державного фінансування економіки.

Склад видатків бюджету на економічну діяльність, їх роль і місце у розвитку економіки. Напрями і форми бюджетного фінансування економіки.

Бюджетні інвестиції, їх види. Капітальні вкладення і джерела їх фінансування. Відомча система фінансування та фінансування інвестиційних проектів. Конкурсний відбір об'єктів бюджетного інвестування, його завдання і критерії. Бюджетне фінансування інвестиційних проектів за рахунок цільових державних позик.

Бюджетні кредити, порядок їх видачі і погашення. Порядок дотування збиткових підприємств. Шляхи фінансового оздоровлення державного сектора і ліквідації збитковості.

Галузева структура видатків бюджету на економічну діяльність. Особливості фінансування видатків на розвиток промисловості та енергетики, будівництва, транспорту, зв'язку, телекомунікацій та інформатики, сільського та лісового господарства, на розвиток місцевої інфраструктури та комунальної власності. Операційні витрати, їх склад і призначення. Роль і місце бюджету у фінансуванні операційних витрат.

Видатки бюджету на науку. Організація наукових досліджень і джерела їх фінансування. Фінансування фундаментальних досліджень у наукових установах Академії наук України, у відомчих наукових закладах та вищих закладах освіти. Кошторисне фінансування наукових закладів і наукових програм.

Тема 10. Видатки бюджету на оборону та управління

Фінансові та політичні аспекти видатків держави на оборону. Військова доктрина країни та її вплив на рівень видатків на оборону. Склад і характеристика видатків на оборону, порядок їх планування і фінансування.

Система і структура органів управління в Україні та джерела їх фінансового забезпечення. Видатки бюджетів на державне управління, їх склад і характеристика. Видатки на утримання органів законодавчої, виконавчої влади та місцевого самоврядування. Видатки на судові та правоохоронні органи, прокуратуру. Видатки на утримання фінансових, фіскальних та митних органів. Порядок планування та фінансування видатків бюджетів на управління.

Тема 11. Видатки бюджету на соціальну сферу

Соціальні видатки бюджету як відображення соціальної політики держави. Типи соціальної політики та їх вплив на обсяги бюджетною фінансування бюджетних видатків. Склад соціальних видатків: видатки на соціальний захист, соціальне забезпечення і соціальну сферу. Соціальне медичне страхування, їх роль у реалізації соціальної політики її вплив на обсяги бюджетного фінансування соціальних видатків.

Форми й види соціального захисту населення. Склад видатків бюджету на соціальний захист населення, їх роль в умовах переходу до ринкової економіки. Форми і методи фінансового забезпечення установ соціальної сфери. Бюджетне фінансування закладів соціальної сфери, його організація, основа кошторисного фінансування.

Засади бюджетного фінансування освіти, роль і місце бюджету у системі фінансового забезпечення освітніх закладів.

Видатки бюджету на освіту, їх склад і структура. Бюджетні заклади освіти, особливості організації їх діяльності. Фінансування загальноосвітніх шкіл.

Оперативно-сітьові показники діяльності школи, порядок їх визначення. Система заробітної плати вчителів і тарифікація педагогічних працівників. Штати і порядок планування фонду заробітної плати. Складання й перевірка кошторису загальноосвітньої школи. Особливості кошторисного фінансування шкіл-інтернатів.

Фінансування дитячих дошкільних закладів: оперативно-сітьові показники, система заробітної плати, штати і планування фонду заробітної плати. Кошторис дитячого дошкільного закладу.

Бюджетне фінансування вищої освіти. Особливості кошторисного планування і фінансування у вищих закладах освіти. Штати і система заробітної плати працівників вищої школи. Позабюджетні кошти державних вищих закладів освіти.

Видатки бюджету на охорону здоров'я, їх склад і структура. Засади бюджетного фінансування охорони здоров'я, роль і місце бюджету у фінансовому забезпеченні медицини.

Бюджетні заклади охорони здоров'я, організація їх фінансової діяльності, Фінансування медичних установ за нормативом бюджетних видатків на одного жителя. Особливості організації фінансової діяльності закладів охорони здоров'я в умовах страхової медицини. Оперативно-сітьові показники медичних установ. Штати і система заробітної плати медичних працівників; порядок планування фонду заробітної плати в установах здоров'я. Складання й перевірка кошторису лікарні.

Бюджетне фінансування закладів культури, склад видатків. Особливості кошторису бібліотек, будинків культури та інших культурно-освітніх закладів. Фінансування преси, видавництва, радіо, телебачення.

Бюджетне фінансування розвитку фізичної культури і спорту. Роль бюджету в державній підтримці олімпійського руху.

Склад видатків на фізичну культуру і спорт, порядок їх планування і фінансування.

Тема 12. Державний кредит і видатки бюджету на обслуговування державного боргу

Економічна сутність державного кредиту. Форми державного кредиту.

Державний борг, його структура. Внутрішній та зовнішній, поточний та капітальний державний борг. Обслуговування державного боргу. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу. Управління державним боргом та його обслуговування. Методи управління державним боргом: конверсія, консолідація, уніфікація позики, обмін облігацій за регресивним співвідношенням, відстрочка погашення, анулювання. Політика реструктуризації державного боргу.

Проблеми і напрями удосконалення управління й обслуговування державного зовнішнього боргу України.

РОЗДІЛ 4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

4.1. Основна література

1. Конституція України: №254к/96ВР Прийнята на V сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%F0>.
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?user=a&find=1&typ=21>
3. Податковий кодекс України від від 02.12.2010 № 2755-VI // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
4. Про Державний бюджет України на 2017 рік: Закон України від 02.12.2017 № 1801-VIII // – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1801-19>
5. Про Державний бюджет України на 2018 рік: Закон України від 13.12.2018 № 2246-VIII // – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2246-19>
6. Закон України "Про культуру" від 14.12.2010 № 2778-VI . - Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2778-17>
7. Закон України "Основи законодавства України про охорону здоров'я" від 19.11.1992 № 2801-XII(зі змінами і доповненнями) // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2801-12>.
8. Закон України "Про вищу освіту" від 01.07.2014 № 1556-VII // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
9. Закон України "Про державну допомогу сім'ям з дітьми" від 21.11.92р. № 2811-12 (зі змінами і доповненнями) // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2811-12>.
10. Закон України "Про дошкільну освіту" від 11.07.2001р. № 2628-III (зі змінами і доповненнями) // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2628-14>.
11. Закон України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" від 09.07.03р. № 1058-15 (зі змінами і доповненнями) // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1058-15>.

12. Закон України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності" від 23.09.1999 № 1105-XIV (зі змінами і доповненнями) // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1105-14>.
13. Закон України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття" від 02.03.2000 р. № 1533-111(зі змінами і доповненнями) // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1533-14>.
14. Закон України "Про загальну середню освіту" від 13.05.1999 № 651-XIV (зі змінами і доповненнями) // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=651-14>.
15. Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні" від 21.05.1997р. № 280/97-ВР (зі змінами і доповненнями) // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=280%2F97-%E2%F0>.
16. Закон України "Про місцеві державні адміністрації" від 09.04.1999р. № 586-14 (зі змінами і доповненнями) // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=586-14>.
17. Закон України "Про оплату праці" від 24.03.95 р. № 108/95-ВР (зі змінами і доповненнями) // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=108%2F95-%E2%F0>.
18. Закон України "Про освіту" від 23.05.1991 року № 1060-XII (зі змінами і доповненнями) // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1060-12>.
19. Закон України "Про охорону праці" від 14.10.1992 р. № 2694-XII (зі змінами і доповненнями) // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2694-12>.
20. Закон України "Про прожитковий мінімум" від 15.07.1999 № 966-XIV (зі змінами і доповненнями) // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=966-14>.
21. Закон України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010р. № 2464-VI (зі змінами і доповненнями) // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>

22. Закон України «Про державну службу» від 10.12.2015 № 889-VIII (зі змінами і доповненнями) // – Режим доступу <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/889-19>
23. Закон України Про музеї та музейну справу: від 29.06.1995р. №249/95–ВР. – [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
24. Закон України Про внесення змін до Закону України Про бібліотеки і бібліотечну справу: 16.03.2000 № 1561-III. – [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1561-14>
25. Закон України Про театри і театральну справу: від 31.05.2005р. № 2605-IV. – [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
26. Закон України Про добровільне об'єднання територіальних громад від 05.09.2015р. № 676-VIII. - [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/157-19>
27. Указ Президента України Про Положення про Державну казначейську службу України від 13.04.2011 № 460/2011.- Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/U460_11.html
28. Проект Постанови про Основні напрями бюджетної політики на 2018-2020 роки: проект постанови Верховної Ради України 6591 від 15.06.2017 // – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62047
29. Інструкція про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти, затверджена наказом Міністерства освіти України від 11.06.2007р. № 471 // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0675-07>.
30. Наказ Міністерства праці та соціальної політики України і Міністерства охорони здоров'я України від 05 жовтня 2005р. №308/519 "Про впорядкування умов оплати праці працівників закладів охорони здоров'я та установ соціального захисту населення" (зі змінами і доповненнями) // Офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я України. – Режим доступу: <http://mozdocs.kiev.ua/view.php?id=4792>.
31. Наказ Міністерства ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ Про впорядкування умов оплати праці та затвердження схем тарифних розрядів працівників навчальних закладів, установ освіти та наукових установ від 26.09.2005 № 557. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1130-05>.
32. Постанова Верховної Ради України "Про структуру бюджетної класифікації" від 12.07.1996р. № 327/96-ВР // Офіційний сайт Верховної

- Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=327%2F96-%E2%F0>.
- 33.Постанова Кабінету Міністрів України "Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери" від 30.08.2002 № 1298 // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1298-2002-%D0%BF>
- 34.Постанова Кабінету Міністрів України « [Про затвердження Порядку виплати надбавки за стаж наукової роботи](#)» від 14.04.2004 № 494 // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/494-2004-%D0%BF>
- 35.Постанова Кабінету Міністрів України Про упорядкування структури та умов оплати праці працівників органів виконавчої влади, органів прокуратури, судів та інших органів від 09 березня 2006 року № 268. – [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
- 36.Постанова Кабінету Міністрів України Про упорядкування структури та умов грошового забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та деяких інших осіб від 07 листопада 2007 року № 1294. – [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
- 37.Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2002 року № 228 // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=228-2002-%EF>.
38. Постанова Кабінету Міністрів України Про внесення змін до Порядку перерахування міжбюджетних трансфертів від 23.01.2015р. № 12. - Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/12-2015-%D0%BF>
- 39.Наказ Міністерство сім'ї, молоді та спорту України Про впорядкування умов оплати праці працівників бюджетних установ, закладів та організацій галузі фізичної культури і спорту від 23 вересня 2005 року № 2097. – [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

4.2. Додаткова література

1. Бюджетна система : підруч. / за ред. С. І. Юрія, В. Г. Дем'янишина, О. П. Кириленко. – Тернопіль : ТНЕУ, 2013. – 624 с URL : <http://dspace.tneu.edu.ua/jspui/bitstream/316497/521/1/Бюджетна%20система.%20Підручник.pdf>

2. Бюджетна система: Навчальний посібник / [Баранова В.Г., Дубовик О.Ю., Хомутенко В.П. та ін.] за заг. ред. В.П. Хомутенко. – Одеса: Видавництво Бартенєва, 2014. – 392 с. URL : <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2810/3/Бюджетна%20система.pdf>
3. Бюджетна система : навч. посіб. / Н. І. Климаш, К. В. Багацька, Н. І. Дем'яненко та ін. ; за заг. ред. Т. А. Говорушко. – Львів : «Магнолія 2006», 2014. – 296 с. URL : <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/20991/1/buget%20system.pdf>
4. Бюджетна система : навч. посіб. / І. Л. Шевчук, В. О. Черепанова, Т. О. Ставерська. – Друге вид., переробл. і допов. – Харків : Видавець Іванченко І. С., 2015. – 284 с. URL : http://shron1.chtyvo.org.ua/Shevchuk_Iryna/Biudzheta_systema.pdf
5. Сучасна бюджетна система: правила та процедури: Навчальний посібник / [За заг. ред. В. В. Зубенка]; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-П) впровадження». – К., 2017. – 184 с. URL : https://www.ibser.org.ua/sites/default/files/170x240_preview_0.pdf
6. Бюджетна система. Практикум : навч. посіб. [Електронний ресурс] / За наук. ред. проф. В. М. Федосова. — [Кондратюк С. Я., Жибер Т. В., Коломієць Г. Б. та ін.] — К.: КНЕУ, 2015. — 454 [2] с. URL : <https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/20331/fedosov.pdf>
7. Дема Д.І., Фещенко Н.М., Шубенко І.А. Бюджетна система: навч посібник / Д.І. Дема, Н.М. Фещенко, І.А. Шубенко; за заг. ред. Д.І. Деми. – Житомир: Житомирський національний агроєкологічний університет, 2014. – 500 с. URL : <http://ir.znau.edu.ua/bitstream/123456789/3183/1/Bydgetna%20sustema.pdf>
8. [Бюджетна система в таблицях і схемах : Навчальний посібник / \[Ситник Н.С., Західна О.Р., Сташишин А.В., Шушкова Ю.В\]. – Львів : Видавництво: Апріорі, 2017. – 180 с.](#)
9. [Бюджетно-податкова політика активізації підприємництва в Україні: кол. моногр. / \[Сташишин А.В., Ситник Н.С., Ватаманюк-Зелінська У.З. та ін.\]; під заг. ред. д.е.н. Ситник Н.С. – Львів : «Сполом», 2016. – Ч.1. – 412 с.](#)
10. Навчально-методичний посібник / Н. Б. Ярошевич, Н. О. Шпак, В. Є. Матвіїшин. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. 224 с.
11. Науково-практичний коментар до Бюджетного кодексу України / кол. авторів [заг. редакція, передмова Ф. О. Ярошенка]. – К. : Зовнішня торгівля; УДУФМТ, 2010. – 592 с.

12. Сорока Р.С., Благун І.Г. Бюджетна система: Навчальний посібник. / Р.С. Сорока, І.Г. Благун. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2011. – 236 с..
13. Управління державним бюджетом України: Підручник для студентів вузів / колектив авторів [за заг. редакцією М.Я. Азарова] – К.: Міністерство фінансів України, 2010.- 816 с.
14. Федосов В.М. Бюджетна система : підруч. / за наук . ред.В. М. Федосова, С. І. Юрія. —К. : Центр учбов. Літератури ; Тернопіль: Екон. думка, 2012. — 871 [1]
15. Реформа, децентралізація: прикладні аспекти реалізації: навчально-методичний посібник / Авт. кол.: Ю.Б. Молодожен, О.В. Голинська, О.В. Гуненкова, О.Л. Ковінчук [за заг.ред. С.А. Попова]. – Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2015. – 84 с.

4.3. Періодичні видання

1. Актуальні проблеми економіки
2. Баланс-Бюджет
3. Бюджетна бухгалтерія
4. Економіка України
5. Економіка, фінанси, право
6. Економіст
7. Казна України
8. Регіональна економіка
9. Світ фінансів
10. Сталий розвиток економік
11. Фінанси України

Internet сайти

1. Офіційний сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс]: Режим доступу: www.treasury.gov.ua
2. Офіційний сайт Держкомстату України [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України.– [Електронний ресурс]: Режим доступу: www.kmu.gov.ua/
4. Офіційний сайт Міністерства фінансів України.– [Електронний ресурс]: Режим доступу: www.mf.gov.ua/
5. Сайт «Децентралізація влади» [Електронний ресурс]: Режим доступу: decentralization.gov.ua/
6. Сайт газети «Голос України». [Електронний ресурс] - режим доступу: <http://www.golos.com.ua/article/255545>
7. Сайт Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень [Електронний ресурс]: Режим доступу: www.ibser.org.ua